

تأثیر عوامل مداخله گر بر ارتقای تعاملات اجتماعی فضاهای مسکونی

زهرا رضائی*^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه معماری، دانشکده فنی مهندسی، دانشگاه آزاد اسلامی ساوه، ایران zar.137369@gmail.com

چکیده:

به دلیل رشد شهرنشینی دهه های اخیر در ایران، الگوی تولید مسکن تغییر یافته و لزوم ایجاد انبوه مسکن، سبب کاهش کیفیت و مطلوبیت طراحی ها گشته است. طراحی مجتمع های مسکونی امروزی به دلیل عدم توجه به نیازهای انسانی و در نظر نگرفتن پیامدهای روانشناختی آن، زندگی فردی و اجتماعی ساکنین را با مشکلاتی مواجه ساخته است. از جمله نیازهای فراموش شده انسان ها در این طراحی ها، تعاملات اجتماعی است. به همین سبب هدف اصلی این مقاله تأثیر عوامل مداخله گر در ارتقای تعاملات اجتماعی فضاهای مسکونی می باشد، به گونه ای که کیفیت زندگی اجتماعی خانواده ها همچون زندگی فردی مورد توجه قرار گیرد و همچنین خانواده ها از تمامی مزیت های زندگی جمعی برخوردار باشند. در این نگارش ابتدا به تعاریف مسکن پرداخته سپس عوامل مؤثر در فضاهای مجتمع مسکونی مورد بررسی قرار گرفته است، همچنین پس از آن عوامل مؤثر در تعاملات اجتماعی بیان می گردد.

واژه گان کلیدی: مسکن، آپارتمان نشینی، فضاهای مسکونی، تعاملات اجتماعی

مقدمه

در دو قرن اخیر، به دنبال رشد فزاینده شهرنشینی، الگوی تولید مسکن در کشورهای مختلف به تدریج تغییر یافته است. در واقع آپارتمان نشینی را می توان از مهم ترین تحولات فرآیند امکان بشر طی این سال ها در شهرها به شمار آورد. در ایران نیز با روند رشد شهرنشینی فزاینده، سیاست تولید مسکن انبوه در قالب مجتمع های مسکونی به عنوان یکی از راه های پاسخ به نیاز مسکن به سرعت گسترش یافته است (عزیزی و ملک محمدنژاد ۱۳۸۶).

سیاست ساخت مسکن حداقل و انبوه سازی آن در ایران، بدون در نظر گرفتن نیازهای مختلف انسانی و نتایج روانشناختی آن، از مسائلی است که زندگی فردی و اجتماعی ساکنین را با مشکلات و نابسامانی های متعدد مواجه کرده است. در واقع، امروزه انسان ها به دلایل مختلف ملزم به زندگی در مجموعه های چندین خانواری هستند، اما نه تنها از مزایای زندگی جمعی برخوردار نیستند، بلکه این امر را عاملی برای خدشه دار شدن حس خلوت و زندگی فردی خود می دانند. این موضوع باعث بروز نابسامانی هایی در زندگی ساکنین شده و در نتیجه روز به روز انسان ها را از یکدیگر دورتر و تنها تر و تنها تر نموده است. بنابراین باید تعادلی میان خلوت و تعامل اجتماعی انسان ها ایجاد نمود که این امر به وسیله مفاهیم کالبدی و همچنین مفاهیم فرهنگی-اجتماعی که زمینه های روانی را ایجاد می کند، میسر است (عینی فر ۱۳۷۹).